

Fənn sillabusu

İxtisas: 6008008--Turizm işinin təşkili A/B

Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: "Mikroiqtisadiyyat" (Kafedranın 13 fevral 2026-cı il,06 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.)

Fənnin kodu: IPF-B07

Tədris ili: I, Semestr: II

Ümumi tədris yükü: 60 saat - (30 saat mühazirə, 30 saat məşğələ)

Fənnin tədris forması: əyani

Fənnin tədris dili: Azərbaycan

AKTS üzrə kredit: 5

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Babazadə Şahənə Əlibayram qızı

Məsləhət günləri və saatları: I gün, saat 14:00-16:30

E-mail ünvanı: shahanababazade@gmail.com

Kafedranın hüquqi ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170a

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas

1.Z. Qənbərov, N. Mehbəliyev. Mikroiqtisadiyyat.*Dərslik*. Bakı-2023.

2. Keys, Karl E., Ray C. Feyr, Şaron M. Oster. *Mikroiqtisadiyyatın əsasları*. Azərbaycan dilində. Bakı: Tərcümə və nəşr – 2017. 478 səhifə.

3.Mənkyu, N. Qreqori. *Ekonomiksin əsasları*.Azərbaycan dilində. Bakı: Azərbaycan nəşri – 2014.836 səhifə.

4.Krugman, Paul & Robin Wells. *Mikro İktisat*. Türk dilində. Palme Yayınevi. 2013-2015. 500 p.

5.Dinler, Z.*Mikro Ekonomi*. Türk dilində. 2013-2015.

Əlavə

6.McConnell, Campbell R., Stanley L. Brue, Sean Masaki Flynn. *Economics*. Moscow: 2014. 830p.

7. Perloff, Jeffrey M.*Microeconomics*. Sixth Edition. Boston: Pearson, 2012. 640 p.

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V. Korekvizit fənnlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Bu kursda sadə seçim ideyasından başlayaraq, alternativ dəyər, ticarətin faydaları, bazarların işləmə mexanizminə qədər iqtisadi nəzəriyyənin bir çox mövzuları üzrə təməl biliklər verilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Fənn mikroiqtisadiyyatın əsas prinsiplərini əhatə etməklə, iqtisadın elminin mahiyyəti, iqtisadçı kimi düşünmə tərzini, ticarət və

Onun faydaları, bazarların işləmə mexanizmi, dövlət bölməsi iqtisadiyyatının əsas məsələləri, vergi sisteminin əsasları, istehsal xərcləri, bazarın tipləri, istehsal amilləri bazarları, gəlirlər və onların bölgüsü kimi mövzuları özündə birləşdirir.

Fənnin məqsədi tələbələrdə iqtisadi nəzəriyyənin təməl biliklərini formalaşdırmaqdır.

VII. Davamiyyətə qoyulan tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbənin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir: 50 bal semestr dövründə (o cümlədən 20 bal seminar, məşğələ dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollektivlərinin nəticələrinə görə verilir), 50 bal isə imtahanda (hər bir билет 5 sualdan ibarət olmaqla **10 balla** qiymətləndirilir) toplayır. Seminar ərzində minimum 2 dəfə kollokvium keçiriləcəkdir. Tələbə kollokviumda iştirak etmədikdə jurnalda **0(sıfır) bal** qeyd olunur.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Qiymətləndirmə meyarları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir göröləcəkdir.

X. Təqvim planı: Mühazirə 30 saat, seminar 30 saat. Cəmi: 60 saat

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat	
		Mühazirə	Seminar
1.	<p>Mövzu № 1. Mikroiqtisadiyyata giriş Plan: 1. Qıtlıq və iqtisadiyyat elmi 2. Mikroiqtisadiyyat və makroiqtisadiyyat 3. Mikroiqtisadiyyatla bağlı əsas anlayışlar və onların təsnifatı 4. Mikroiqtisadiyyatda dövri model 5. İqtisadi sistemlər Mənbə: [1-7]</p>	2	2
2.	<p>Mövzu № 2. Tələb və təklif Plan: 1. Tələb və onun mahiyyəti 2. Tələb qanunu və fərdi tələb əyrisinin formalaşması. Bazar tələb əyrisi 3. Tələb miqdarının dəyişməsi və tələbin dəyişməsi 4. Təklif və onun mahiyyəti 5. Təklif qanunu və firmanın təklif əyrisinin formalaşması. Bazar təklif əyrisi 6. Təklif miqdarının dəyişməsi və təklifin dəyişməsi Mənbə: [1-7]</p>	2	2
3.	<p>Mövzu № 3. Bazar tarazlığı Plan: 1. Bazar anlayışı və bazar tarazlığı 2. Bazar tarazlığının dəyişməsi və ona təsir edən faktorlar 3. İstehlakçının izafi faydası 4. İstehsalçının izafi faydası Mənbə: [1-7]</p>	2	2
4.	<p>Mövzu № 4. Tələb, təklif və Dövlətin bazara müdaxiləsi Plan: 1. Qiymətlərin tənzimlənməsi. Maksimum qiymət siyasəti 2. Minimum qiymət siyasəti 3. Vergilər: İstehlakçılar və İstehsalçıların üzərinə qoyulan vergilər Mənbə: [1-7]</p>	2	2

<p>Mövzu № 5. Tələb və təklifin elastikliyi Plan: 1. Elastiklik və onun mahiyyəti 2. Tələbin elastikliyi: tələbin qiymət elastikliyi, tələbin gəlir elastikliyi, tələbin çarpaz elastikliyi 3. Tələb elastikliyinə eyni olduğu vəziyyətlər 4. Təklifin qiymət elastikliyi 5. Təklifin qiymət elastikliyinə eyni olduğu vəziyyətlər Mənbə: [1-7]</p>	<p>2</p>	<p>2</p>
<p>6. Mövzu № 6. Fayda teoremləri. İstehlakçı davranışları və istehlakçı tarazlığı. Plan: 1. Fayda anlayışı və onun iqtisadiyyatda yeri 2. Kardinal fayda nəzəriyyəsi 3. Ordinal fayda nəzəriyyəsi 4. İstehlakçı büdcəsi 5. İstehlakçı tarazlığı Mənbə: [1-7]</p>	<p>2</p>	<p>2</p>
<p>7. Mövzu № 7. İstehlakçı tarazlığının dəyişməsi Plan: 1. İstehlakçı gəlirlərinin dəyişməsi və Engel əyrisi 2. Qiymətlərin dəyişməsi və istehlakçı tarazlığı. 3. Malların növlərinə görə gəlir və əvəzləmə effektləri 4. Zövqlərin dəyişməsi və istehlakçı tarazlığı Mənbə: [1-7]</p>	<p>2</p>	<p>2</p>

	<p>Mövzu № 8.İstehsal və istehsalçı tarazlığı</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İstehsal və istehsal funksiyası 2. Qısamüddətli dövrdə istehsal analizi 3. Uzunmüddətli dövrdə istehsal analizi 4. İstehsalçı tarazlığının dəyişməsi vəziyyətləri <p>Mənbə: [1-7]</p>	2	2
9.	<p>Mövzu № 9.Kənar təsirlər. İctimai əmtəə və ortaq sərvətlər</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kənar təsirlər və bazarın səmərəsizliyi 2. Mənfi və müsbət kənar təsirlər 3. Kənar təsirlərin həllinə yönəlmiş dövlət siyasəti 4. Əmtələrin müxtəlif növləri. İctimai əmtəə <p>Mənbə: [1-7]</p>	2	2
10.	<p>Mövzu № 10.Vergi sisteminin quruluşu.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verginin mahiyyəti və növləri 2. Verginin növləri 3. Vergitutmanın prinsipləri 4. Dövlət büdcəsi və onun formalaşması 5. Dövlət büdcəsində kəsr və profisit <p>Mənbə: [1-7]</p>	2	2
11.	<p>Mövzu № 11.İstehsal xərcləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Xərclə bağlı anlayışlar və xərc funksiyası 2. İstehsal xərcləri və zaman. Qısamüddətli dövrdə xərc ayriləri 3. Uzunmüddətli dövr xərc ayriləri 4. Miqyas iqtisadiyyatı <p>Mənbə: [1-7]</p>	2	2
12.	<p>Mövzu № 12.Təkmil rəqabət bazarı.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Təkmil rəqabət bazarı və onun xüsusiyyətləri 2. Təkmil rəqabət bazarında qısamüddətli dövrdə tarazlıq 3. Bazar tarazlığının dəyişməsi və səbəbləri <p>Mənbə: [1-7]</p>	2	2

3.	Mövzu № 13. Qeyri-təkmil rəqabət bazarları və monopoliya Plan: 1. Qeyri-təkmil rəqabət bazarları; yaranma səbəbləri və növləri 2. Monopoliya anlayışı və yaranma səbəbləri 3. Monopoliyanın qısamüddətli dövrdə tarazlıq vəziyyəti 4. Monopoliyanın uzunmüddətli dövrdə tarazlıq vəziyyəti 5. Monopoliyanın gücünün ölçülməsi 6. Monopoliyada qiymət ayrı-seçkiliyi Mənbə: [1-7]	2	2
14.	Mövzu № 14. İnhisarçı rəqabət bazarı Plan: 1. İnhisarçı rəqabət bazarı anlayışı 2. İnhisarçı rəqabət bazarında firmanın qısamüddətli dövrdə tarazlığı 3. Uzunmüddətli dövrdə firma və qrup tarazlığı 4. İnhisarçı rəqabət bazarının tənqidi Mənbə: [1-7]	2	2
15.	Mövzu № 15. Oliqopoliya bazarı Plan: 1. Oliqopoliya bazarı anlayışı və növləri 2. Oliqopoliya bazarında tarazlıq 3. Cournot duopoliya modeli 4. Dirsəkli tələb əyrisi (Sweezy) modeli 5. Anlaşmalı oliqopoliya nəzəriyyələri Mənbə: [1-7]	2	2
Cəmi:		30	30

XI. Fənn üzrə tələblər:

Tələbə müxtəlif iqtisadi anlayışlar, terminlər və proseslər barədə olan fikirləri bilməli, onların əsas normativ bazası barədə məlumatlı olmalıdır. Tələbə iqtisadi məktəblərin və onların nümayəndələrinin elmi və ideoloji yanaşmalarını təhlil etməyi bacarmalıdır.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat
- müstəqil iş/araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Tələbə makroiqtisadi anlayışların mənalını başa düşür.
- ÜDM, inflyasiya və işsizliklə bağlı məlumatları hesablayır.
- ÜDM, inflyasiya və işsizliklə bağlı məlumatları toplamağı və şərh etməyi bacırır.

4. Mikroiqisadi siyasətin əsas məqsədlərini (iqtisadi artım, məşğulluq, qiymət sabitliyi və xaric i ticarat) izah edir.
5. İbtidai iqtisadi modelləri dünya və ölkə iqtisadiyyatına tətbiq edir.
6. İqtisadi modelləri mövcud iqtisadi prosesləri və siyasətləri tətbiq edir.

XIV. Tələbələrfənnhaqqındafikrinin
öyrənilməsi: _____

XV: Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları:

1. Qıtlıq və iqtisadiyyat elmi
2. Mikroiqisadiyyatla bağlı əsas anlayışlar və onların təsnifatı
3. Mikroiqisadiyyatda dövri model
4. Tələb qanunu və fərdi tələb əyrisinin formalaşması. Bazar tələb əyrisi
5. Tələb miqdarının dəyişməsi və tələbin dəyişməsi
6. Təklif qanunu və firmanın təklif əyrisinin formalaşması. Bazar təklif əyrisi
7. Təklif miqdarının dəyişməsi və təklifin dəyişməsi
8. Bazar anlayışı və bazar tarazlığı
9. Bazar tarazlığının dəyişməsi və ona təsir edən faktorlar
10. Qiymətlərin tənzimlənməsi. Maksimum qiymət siyasəti
11. Tələbin elastikliyi: tələbin qiymət elastikliyi, tələbin gəlir elastikliyi, tələbin çarpaz elastikliyi
12. Təklifin qiymət elastikliyi
13. Fayda anlayışı və onun iqtisadiyyatda yeri
14. İstehlakçı büdcəsi
15. İstehlakçı gəlirlərinin dəyişməsi və Engel əyrisi

II Kollokvium sualları:

1. İstehsal və istehsal funksiyası
2. İstehsalçı tarazlığının dəyişməsi vəziyyətləri
3. Mənfi və müsbət kənar təsirlər
4. Əmtələrin müxtəlif növləri. İctimai əmtəə
5. Verginin növləri
6. Vergitutmanın prinsipləri
7. Dövlət büdcəsi və onun formalaşması
8. Dövlət büdcəsində kəsir və profisit
9. İstehsal xərcləri və zaman. Qısamüddətli dövrdə xərc əyriləri
10. Təkmil rəqabət bazarı və onun xüsusiyyətləri
11. Təkmil rəqabət bazarında qısamüddətli dövrdə tarazlıq
12. Qeyri-təkmil rəqabət bazarları; yaranma səbəbləri və növləri
13. Monopoliya anlayışı və yaranma səbəbləri
14. Monopoliyada qiymət ayır-seçkiliyi

15. İnhisarçı rəqabət bazarı anlayışı

XVI. İmtahan sualları: (Nəzəri suallar)

1. Qıtlıq və iqtisadiyyat elmi
2. Mikroiqtisadiyyatla bağlı əsas anlayışlar və onların təsnifatı
3. Mikroiqtisadiyyatda dövri model
4. Tələb qanunu və fərdi tələb əyrisinin formalaşması. Bazar tələb əyrisi
5. Tələb miqdarının dəyişməsi və tələbin dəyişməsi
6. Təklif qanunu və firmanın təklif əyrisinin formalaşması. Bazar təklif əyrisi
7. Təklif miqdarının dəyişməsi və təklifin dəyişməsi
8. Bazar anlayışı və bazar tarazlığı
9. Bazar tarazlığının dəyişməsi və ona təsir edən faktorlar
10. Qiymətlərin tənzimlənməsi. Maksimum qiymət siyasəti
11. Vergilər: İstehlakçılar və İstehsalçıların üzərinə qoyulan vergilər
12. Tələbin elastikliyi: tələbin qiymət elastikliyi, tələbin gəlir elastikliyi, tələbin çarpaz elastikliyi
13. Təklifin qiymət elastikliyi
14. Fayda anlayışı və onun iqtisadiyyatda yeri
15. İstehlakçı büdcəsi
16. Malların növlərinə görə gəlir və əvəzləmə effektləri
17. İstehsal və istehsal funksiyası
18. İstehsalçı tarazlığının dəyişməsi vəziyyətləri
19. Mənfi və müsbət kənar təsirlər
20. Əmtələrin müxtəlif növləri. İctimai əmtəə
21. Verginin növləri
22. Vergitutmanın prinsipləri
23. Dövlət büdcəsi və onun formalaşması
24. Dövlət büdcəsində kəsir və profisit
25. Xərclə bağlı anlayışlar və xərc funksiyası
26. İstehsal xərcləri və zaman. Qısamüddətli dövrdə xərc əyriləri
27. Təkmil rəqabət bazarı və onun xüsusiyyətləri
28. Təkmil rəqabət bazarında qısamüddətli dövrdə tarazlıq
29. Qeyri-təkmil rəqabət bazarları; yaranma səbəbləri və növləri
30. Monopoliya anlayışı və yaranma səbəbləri
31. Monopoliyada qiymət ayırı-seçkiliyi
32. İnhisarçı rəqabət bazarı anlayışı
33. İnhisarçı rəqabət bazarının tənqidi
34. Oliqopoliya bazarı anlayışı və növləri
35. Anlaşmalı oliqopoliya nəzəriyyələri

Hər bir bilet 5 sualdan ibarətdir. Bilet üzrə 4 (dörd) nəzəri və 1 (bir) praktik (tədris olunan mövzulara aid) sual nəzərdə tutulur.

"Mikroiqtisadiyyat" fənninin sillabusu 6008008--Turizm işinin təşkili A/B ixtisası üzrə təhsil proqramı, tədris planı və işçi proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq olunmuşdur (13fevral 2026-cı il, protokol №6).

Kafedra müdiri v.i.e:

dos. G.T.Əliyeva

Fənn müəllimi:

b/m. Ş.Ə.Babazadə